

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:

Egész évre . . . 16 kor. — fill.
Negyedévre . . . 4 „ — „

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 20 kor. — fill.
Negyedévre . . . 5 „ — „

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 24 kor. — fill.
Negyedévre . . . 6 „ — „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfőn és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 8. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaszolgáltatására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fill.

NAGYVÁRAD, márczius 20.

12% közköltő emelés.

Helyes és észszerű, ha a közszükségletek fedezésére addig a határig veszik igénybe a polgárság erejét, amíg nem terhelik túl s ha addig szoritják csak az adóprést, a míg az adózók érdekei ez által fenyegetve nincsenek.

Nagyváradon már a házbéradó-rendszer megnehezíti a helyzetét a háztulajdonosnak, megdrágítja a lakásokat; azonkívül a mesterségesen, sőt itt-ott hivatalból megdrágított megélhetési viszonyok igen nyomasztólag nehezedenek a lakosságra.

A város minden téren kutat; keresi az újabb bevételi forrásokat s pár év alatt különböző czimeken néhány ilyen jövedelemre tett is szert. Természetesen arra nincsenek figyelemmel, hogy ezek az újabb terhek is a lakosságot sújtják s végeredményében mindegy, akármi czimen kell kiüríteni a zsebét.

Évek óta hangoztatják már a város-házán, hogy a közköltőt emelni kell.

Az ideai költségvetés összeállításánál 2%-os emelést proponáltak, azonban ezt leütötték, anélkül, hogy valami reális módon ellensúlyozták volna ezt a 8—10 ezer koronát.

Most aztán kitűnik, hogy a költségvetésben ennek a 2%-nak a helye üresen maradt s mással kell pótolni.

A pénzügyi szakbizottság tegnapi ülésén ismét felvetette a fejét ez a szörny, melytől a városatyák annyira irtóztak s a melyet

már annyiszor mutogatott ijesztőül a városi tanács, hogy lassankint hozzászoknak. Ezuttal nem kevesebbről van szó, mint 12% közköltő emelésről; vagyis évi 70—80 ezer korona újabb bevételről. És még ezen újabb megterhelésből nem jut kövezetre, csatornázásra s más újabb szükségletre.

Elhisszük, hogy vannak szükségletek, még pedig igen nagy számban, a melyek ellátása, létesítése elől egy fejlődő város nem térhet ki; de Nagyváradon a nagy áldozatokkal szemben nem látjuk azt a fejlődést, a gyarapodást, a jólét emelkedését, a mely pedig csak természetes ellenértéke volna a nagy áldozatoknak.

Alig 15 évvel ezelőtt majdnem két millió forint regále kötvénye volt a városnak, most az üres kassza mellett ennél jóval több az adóssága. Jól tudjuk, hogy ez a pénz nem kallódott el Kriványmódra, de befektetések nyeltek el. Ám ezeknek a befektetéseknek nem látjuk azt a hasznát, a mi által a jelen nemzedék terhei is némileg könnyítve lennének.

Nagyon szép dolog a jövő nemzedék számára dolgozni, de azért a mostani lakosságot sem szabad tulterhelni.

A kölcsön felett a pénteki rendkívüli közgyűlés fog határozni. Ezzel egyuttal kimondja a 12% közköltő emelését.

A város milliós kölcsöne.

— A pénzügyi és gazdasági szakbizottság ülése.

Nagyvárad város gazdasági és pénzügyi szakbizottsága tegnap délután tanácskozott a város által felveendő nagy kölcsön tárgyában.

Dr. Bulyovszky József polgármester elnökolt; jelen voltak: dr. Hoványi Géza, Janky József, Kunz Gusztáv, Huzella Gyula, Déry János, Rimler Károly, Milibák József, Ragány János, dr. Moskovits József, Komlóssy József, Reismann Mór, Bordé Ferencz, Hegedűs Géza, Szűts Dezső jegyző.

A polgármester megnyitja után Bordé Ferencz tanácsnok a kölcsönre tett ajánlatokat a következőkben ismertette:

A pénzügyi tanácsos előterjesztése.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank

ajánlott 2.600.000 koronás kölcsönt 4½% községi kötvényekben, melyet 96½ árfolyam mellett készpénzben számított le évente 5.50% számítás mellett, 50 évi törlesztésre. A kötelezvényben ama feltételt kötötte ki, hogy időközi visszafizetések storno díj nélkül, de csakis az intézet által kibocsátott 4½% nyereségre jogosultsággal bíró községi kötvényekben történjék, s ezen kívül a város a községi kötvényekért s azok szelvényei után járó összes illetéket fél-évenként tartozik fizetni.

Tehát az intézet ad: 2.600.000 korona névértékű községi kölcsönt 96½ árfolyam mellett készpénzben: 2.500.000 koronát.

Ezért fizetendő évenként 5½% annuitásban 50 éven át 143.000 kor. 00 fill.

Községi kötvények s azok szelvényei illetékében . . . 1.104 kor. 94 fill.

Összesen: 144.104 kor. 94 fill.

ami a kölcsönvett összeget tekintve évenként 5.75 százalék annuitásnak felel meg.

II. A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület

ajánlott 2.600.000 korona kölcsönt 4½% községi kötvényben, melyet 94% árfolyam mellett készpénzben eszkontál, évenként 5.50% annuitás mellett 50 évi törlesztésre. A kötelezvényben azonban feltételt kötött ki arra, hogy a

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Utások.

Irta: Mányiné Prigl Olga.

Giza sápadtan jött vissza a pénztártól:

— Látod Miczi, ugy-e, hogy megmondtam?

— Mi, nem volt elég a pénz a jegyre?

— Persze, hogy nem. De hiszen én emlékeztem is rá egészen jól. Jövet nyolcz forint 25 krt. fizettünk a két másod osztályu jegyért s te még is beugrottál, hogy a drágábbik boldonságot vegyük meg Herczmantól. Itt van, most már nem futja ki a pénztünk. Borzasztó . . .

Giza szeretett volna sirni mérgében s a hugát korholta:

— Mindennek te vagy az oka . . .

Miczi nevetett. Az volt a szokása, hogy mentül nagyobb bajba kerültek; annál jobban kaczagott.

— Így nem váltottál jegyet, persze?

. . . Az órára nézett. Pedig mindjárt indul a vonat. Add ide csak azt a tárczát!

Öt forint 45 krajczár volt benne, mintán az indulást megelőző pénzzárolásnál két huszfillérest elnéztek egy-egy koronának.

Miczi nem sokáig gondolkozott. Oda ugrott a pénztárhoz könnyed, csengő hangon szólott be:

— Két harmad osztály jegyet! . . .

A pénztárnoknő csodálkozva nézett rá, hanem azért csak felhuzta a kis ablakot s kiadta a két dohánybarna bilétát.

— Női szakaszt kérünk s meglehetősen tisztességesen utazhatunk, vigasztalta a nénjét Miczi.

— Hordár! — szólott oda Giza: az ott a mi csomagunk, legyen gondja rá s figyelmeztessen a Szeged felől jövő vonatra.

— Parancsára Nagyságos kisasszony.

Prüszkölve, apró tűz szikrákat hányva robogott be a vonat. Erősen esteledett s a lámpák már fel voltak gyújtva a kocsikban.

A hordár összeszedte a csomagokat és futott előre. Giza kissé zavartan terelgette:

— Női szakasz, har . . . harmadosztály! . . .

— Én harmadosztályosokkal nem érek rá vesződni, mondta gorombán az imént még illedelmes és készséges hordár s ezzel letette a csomagot a perronon.

Giza elpirult. A fátyla alatt is majd kicsattant a szégyentől az arca.

Miczi azonban nem hagyta el a lélek jelenlétét.

— Gyer utánam Gizuskám, szólott a nénjének s utat tört a dulakodó csöcselék közt.

— Kalauz! női szakaszt! kiáltotta:

A kalauz persze ez ismert mondással felelt:

— Nincs . . .

A népség tolongott, kiabált, lökdösődött s a két leánykát feltaszgálták maguk előtt. Végig vergődtek azok valamennyi szakaszon, de egyik jobban tömve volt, mint a másik. A kocsik tele voltak pipa füsttel. Egyikből valami

vad nóta hangzott fel, — míg a többi zsufolásig megtelt vásáros és munkáról hazatérő néppel és azok holmijaikkal.

Giza lecsukott egy ablakot és oda intette Miczit szigoruan:

— Se jobbra, se balra ne nézz, itt állj mellettem . . .

Kidugták az égő arcukat; a szívük sebesen vert a félelem és nélkülözéstől. Remegve keresték egymás tekintetét s Miczi, a könnyűvérű Miczi elszomorodva simogatta a nénje kezét:

— Istenem, ha bennünket most a mama látna, vagy ő . . .

— Kisasszonyaim, ne hajoljanak ki, lelkem, oktatta őket egy természetes kofa asszonyság: tiltja a gőzös régulája, meg osztán kár is volna a helyes kis orcájukért. Isten ments, hogy összetörje valami telegráf karó, mint már annyiszor olvastuk az írásban . . .

A két leány önkénytelen visszahúzódott.

— Ugy, ugy aranyosak, de hogy is kerültek mi közibénk szép uri lelkeim?

— Hé bácsi, ugy ne vigye odébb a piszkos szűrét, hogy menten be kiáltom a kondoktort! — Te meg malé kölyök állhatsz is, nem török belé a bokád!

A két leány hátalatt pillantást vetett az erélyes asszonyságra.

— No, most már parancsoljanak helyet foglalni, szólott a lányokhoz szeliden, kötenyével gondosan törölgetve az üresen hagyott helyet.

visszafizetés időközben és készpénzzel teljesíthető, még pedig ha az intézetnél konvertálás útján történik, minden storno díj nélkül, egyébként 3% storno díjjal. Az évi 5,50% annuitásban a kötelezvény bélyegén kívül, minden díj bennfoglaltatik.

Tehát az intézet ad 2.600.000 korona névértékű községi kölcsönt 94% árfolyam mellett **készpénzben 2.444.000 koronát.**

Ez után fizetendő évenként 5 1/2% annuitásban 50 éven át 143.000 kor. ami a kölcsönvett készpénz értékét tekintve, 5,85 százalékos annuitásnak felel meg.

A két ajánlatot összehasonlítva kitűnik, hogy a **Pesti Magyar Kereskedelmi Bank** készpénzben 60.000 koronával többet nyújt ugyan, de az évi annuitás 1104 koronával magasabb s a kölcsön időközben csakis nyereséjéig-sultsággal bír 4 1/2%-os községi kölcsön kötvényekben fizethető vissza, a mi csakis 110% névértékben vásárolható. Ha tehát feltéve, hogy 50 év múltán a kölcsönt konvertálni óhajtanánk, az esetben az akkor még a törlesztésért fennálló 2.506.530 korona 76 fillér helyett 110% évi kötvényben 250.635 koronával többet kell visszafizetni, míg

A **Pesti Hazai Első Takarékpénztárnál** a törlesztési rend szerint fennmaradó 2.506.430 korona 81 fillér helyett, — ha 6 év múltán a konvertálás nem az intézetnél történik 75.195 korona 92 fillérrel kell többet, vagyis összesen 2.581.726 korona 73 fillért kell fizetni. Ellenben, ha a konvertálást az intézet maga teljesíti, úgy csak 2.506.530 korona 81 fillért. S így az a látszólagos előny tűnik föl, hogy a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank ez idő szerint 65.000 koronával többet ad készpénzben, (a 6 év leteltével valószínűleg bekövetkező konvertálás esetében az évi 1104 korona 94 fillér többlet járulékon kívül 175.457 korona 8 fillérrel.) Vagyis, ha a konvertálás a Pesti Hazai Első Takarékpénztárnál lesz eszközölhető: 250.635 koronával kell megfizetni, s így kétségtelen, hogy a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank ajánlata a látszólagos előny ellenére tetemes mértékben **kedvezőlenebb**, mint s Pesti Hazai Első Takarékpénztár ajánlata.

Visszafizetések.

A kölcsönből tehát kapna a város készpénzben: 2.444.000 koronát.

Ebből az összegből **visszafizetendő** lenne: A Nagyváradi Takarékpénztárnál 6% folyó számla kölcsön . . . 158,500 kor. A Bihar megyei Keresk. Banknál 6% folyó számla kölcsön . . . 158,500 kor. A nagyváradi pénztintézetektől felvett 6 1/2 % 1.000,000 kölcsön-

ből eddig igénybe vett s az új kölcsön felvételéig még igénybe veendő mintegy 50.000 kor. összesen 367.000 kor.

Ennélfogva a szükséges kiadásokra fordítható 2,077,900 kor.

amiből **fedezendő:**

1. A színház és Bazár építésnél valamint a térrendezésnél a teljes befejezésig még igénylendő kiadás, mintegy 970.000 kor.
2. a színházi diszlektár építési költsége 34.000 kor.
3. a kir. tábla kibővítése folytán szükséges építkezésekre 192.000 kor.
4. a 10 óvoda építési és telek-vételára 240.442 kor.
5. a vízvezetéknel a fenékgát kiépítése a vizgyűjtő gallériák lefektetésére 51.000 kor.
6. a vámház építése és berendezéseért 620.000 kor.
7. iskolák építésére 362.000 kor.

2.477.442 kor.

Tehát a kiadások alapján mintegy 400.000 korona hiány mutatkozik. Ugyde a kiadások 3 éven belül alig realizáltaknak, s így a 2.077.000 korona után a betéti kamatot mint fedezetet felvenni lehet. Ami pedig 120.000 koronát tesz. Tehát mintegy 280.000 korona amit az iskolák, vámház és óvodák építésénél megtakarítani, esetleg más forrásból fedezni kell.

Megszavazott tételek.

A kölcsön terhére eddig a következő összegek vannak megszavazva:

1. A honvéd laktanya építésére 500.000 kor.
2. A színház és bérház telkének kisajátítására 1.161.000 kor.
3. Iskolákra 374.973 kor. 90 fill.
4. Temető rendezésére 60.000 kor.
5. Városliget rendezése és egy óvoda telkére 63.660 kor.
6. 9 óvoda telkére, 8 új óvoda építésére 249.442 kor.
7. A kir. tábla kibővítésére 210.000 kor.

Összesen 2.619,075 kor. 90 fill.

Ezen adatok előterjesztése után kijelenti **Bordé Ferencz**, hogy a kölcsön felvételére esetén az ezáltal felmerülő kamatok fedezhetőse céljából 1901. évtől **12 %-al kell a közközlőt emelni.** Mivel pedig a két ajánlat közül a Pesti Hazai Takarékpénztár ajánlata a ked-

vezőbb, ennek az ajánlatát terjesztették be elfogadás végett a közgyűléshez.

Ragány János azt fejtegeti, hogy ez év első felében nem vehető fel a kölcsön, mert az annuitásra nincs a költségvetésben fedezet. Pártolja a **Bordé** előterjesztését.

Reismann Mór felveti, hogy a Bazár épület évi 20000 frt bérjövendelmét le kell tenni a közközlő felemeléséből.

Ragány János kifejti, hogy a Bazár bérjövendelmére nem lehet számítani, mert a fogyasztási adók után az állam által nyújtandó segély címén 37.000 korona van felvéve, pedig ezt aligha kapja meg a város, tehát ennek a fedezéséről fog szolgálni a Bazár jövendelmé. Hogy az állami segélyt fedező fogyasztási adó-bevételekből nem vonták le a megfelelő összeget, az azért történt, mert a közgyűlés nem ment bele a közközlő emelésébe,

Déry János teljesen figyelmen kívül hagyja most a közközlő emelés kérdését, mivel azt a költségvetés tárgyalásánál kell megvitatni. Az most a kérdés, hogy melyik pénztintézet-től vegyék fel a kölcsönt.

Kun Gusztáv a Hazai Takarékpénztár ajánlatát fogadja el.

Dr. Hoványi Géza szükségesnek látja, hogy a folyó féleli annuitásról is gondoskodni kell, mert, ha huzzák az időt, lehet, hogy más, kedvezőlenebb feltételek mellett jut kölcsönhöz a város. — A közközlő emelést nem szabad már most sem elhallgatni, mert tájékozva kell lenni, hogy a kölcsön felvétele mily terhet ró a városra. A két ajánlat között kevés a különbség; a jelen helyzetben a Keresk. Banké az előnyösebb, de ha a jövőre is tekintettel vagyunk, a Pesti Hazai Takarékpénztár ajánlata kedvezőbb a városi pénztárra. Ezért a Hazai ajánlatát pártolja. Csupán azt kérde meg, hogy ha a 2.600.000 korona kölcsön kevés a szükségletekre, miért nem egészítik ki 3.000.000 millió koronára.

Bordé Ferencz azon felvilágosítással szolgál, hogy azért vettek fel ilyen összeget, mert ennyi összegű szükségletek kölcsönből leendő fedezését már megszavazta a közgyűlés.

Dr. Bulyovszky József azt óhajta, hogy a pénzügyi rendkívüli közgyűléshez tegyenek összehasonlítást, hogy az új kölcsön mennyivel volna előnyösebb az eddigi kölcsönnél.

Komlóssy József kellőleg indokolva azt terjeszti elő, hogy vegyenek fel a tervezett összeg felül még 400.000 koronát kövezésre. Ennek az annuitását a kövezetvám alap fedezné. A kövezés legelőször kérdése a városnak.

Ragány János kimutatja, hogy a mostani folyószámlái és a felveendő törlesztéses kölcsön között évi 8500 korona kiadás kü-

— Bizony, bizony, mentegedőzdött, — más-kor korántsincs itt annyi népség, de hát piac van Orosházán. Oda megy ez a tenger hagy-más, paprika áruló nép! Még csak az a szerencse, hogy az eső nem esik, úgy is elég volt az idén belőle. Jaj mekkora vizék vannak arra, mifelénk: a buza csupa rozsdá. Nagy, nagy istenverés . . .

Folyt az asszonyból a szóáradat, Miczi meg egyre félszkelődött a helyén.

— Rosszul vagyok! sugta oda Gizának s csakugyan halott halvány volt az arca.

— Giza megijedt:

— Uristen, csak a kalauz itt volna valahol . . .

— Kisasszony, fordult hozzájuk egy szolid, intelligens kinézésű fiatal ember, ki eddig hát-tal volt feléjük, ha nem veszik szerénytelen-ségnek, én ajánlanék valamit: méltóztassanak kihuzódni a folyósóra, majd megmutatom . . .

Udváriasan felnyitotta az ajtót:

— Parancsoljanak: talán itt . . .

— Hisz ez nem folyosó, szörnyűködött Giza.

— Kérem a harmadosztályon . . .

Két lépés volt az hosszában, szélességében talán egy fél. Jobbról, balról nyílt az ajtó a felszállásra.

— Sokáig nem érünk állomást, itt addig pihenhet a kisasszony . . .

— A jó Isten velünk, — sugta oda Miczi bágyadtan Gizának. — Hisz ez uri ember, tán úgy járt mint mi . . .

Oda támasztotta fejét az ablakhoz s a tiszta levegő menten visszaadta kedélyének ruganyosságát.

A fiatal ember is kint maradt a fülkében. A tulsó ablakhoz huzódott, de most arczával fordult a lányok felé s azok a félhomályban mintha érezték volna a tekintetét. A kezeit összekulcsolta mellén s úgy nézett rájuk, még lélekzetét is visszafojtva.

— Messziről jön? kérte Miczi, hogy a zavart csöndet elüsse valamivel.

A néje egy pillantással leintette, mi nyilván figyelmeztetés volt a diskurzus félben hagyására. Miczi bosszankodott: »Te olyan hálátlan is tudsz lenni! . . . mert a szegény fiu már a kisebbik csomagjukat is kiczipelte, melyen felváltva hol az egyik, hol a másik leány ült.

— Szabadkáról jövök mondta az s még a hangja is egyre rokonszenvesebb lett. Vasut-építésnél voltam kint, s most megyek fel megint Pestre.

— Szeret Pesten lakni? — toldta a beszélgetést Miczi.

— Óh, nem sokat élvezem én a főváros örömeit, — enyém a munka, a tanulás . . .

— Én is most jövök a vizsgáról s ez már az utolsó vizsgám, — csicsergett a leány.

— Nekem még sok van hátra . . .

A vonat sebesen robogott, az apró órházak, telegráf oszlopok, a helyt-helyt sötétlő, lombos erdőcskék kísértetiesen futottak el mel-

lette. Az égbolt keleti felén egy csomó sötét, rongyos szélű felhő mögül vörös tányérral bukkolt fel a teli hold világa s aztán lassan-lassan valami ezüst ködöt szórt szerteszét az éjszakába. Mentől feljebb jött, annál fehérebb lett a sugara s hogy beömlött a kocsifülké ablakán, valami csodaszép reflexet vetett a leányokra. A férfi babonás csodálattal nézte a két karcsu alakot, a kik önkénytelen édes pózzal karolták át egymást.

— Ugy-e bár a technikán van? kérdezte kis szünet után a nagyobbik. Ismerősöm van ott . . .

— Én csak a technológián vagyok, mondta a fiu szerényen. Igen, mi csak este tanulhatunk, mert egész nap dolgozunk van a gyárban. Hat óra munkaidő, de ez semmi, mert az ember napról-napra hasonlóbb lesz a vashoz, a melylyel dolgozik. Óh én imádom a gépet! Istenség rejlik abban! Istenség . . .

A két leány gyönyörködött a lelkesedésben, a széles vállu, karcsu fiatal ember csakugyan úgy festett a a misztikus világításnál, mint valami Zeusz korabeli pogányisten, a ki villámot szokott korácsolni, hogy ellopjon az égietől minden hatalmat.

Miczi fülébe sugta a néjének:

— Te, milyen kedves ez, — milyen szép . . .

Éjfél tájt más vonatra kellett szállaniok s a fiu hűségesen czipelte utánnok a csomagokat.

lönbség van, az utóbbi javára. A kövezésre most nem venne fel kölcsönt, mert a 2.600.000 korona összeg most nem kell egészben építkezésre s kövezésre lehet kölcsönképen fordítani belőle.

Milibák József pártolja Komlóssy József indítványát, mert könnyebben megszavazza a közgyűlés a közköltő emelést, ha kövezést is kap a lakosság érte.

Bulyovszky József polgármester is azon nézetben van, hogy a kövezést mielőbb meg kell kezdeni, mert ebben nagyon hátra maradtunk.

Ragány János nem komplikálná a dolgot. Különben ha nagyobb kölcsönt akarna felvenni, bízzák meg a polgármestert új tárgyalások megkezdésével.

Jankó József szintén nem kapcsolná össze a két kérdést, de a kövezésre nézve 200.000 frt kölcsönért indítsák meg a tárgyalásokat.

Bordé Ferencz előterjesztéséhez képest javasolni fogják a közgyűlésnek a 2.600.000 korona kölcsön fölvételét. A kövezésre külön vegyen fel kölcsönt a város.

Dr. Bulyovszky József polgármester tudomására hozta a bizottság tagjainak, hogy pénteken, márczius 23-án délután 3 órakor rendkívüli városi közgyűlés lesz, a melyen a kölcsön-ügyen kívül még néhány érdekes tárgy kerül szőnyegre.

Komlóssy József tanácsnok beterjesztette járdák és utakról szóló szabályrendeletet.

A szakbizottság már tárgyalta a szabályrendeletet s azt vette bele, hogy a járdák költségeit egészben a háztulajdonosok fizessék. A közgyűlés azonban ezt nem fogadta el s visszavonta a szabályrendeletet a bizottságnak.

A szakbizottság ismét erre az álláspontra helyezkedett, mert másként nem képes a város járdát készíttetni. Ezenkívül új pontnak beveték a szabályzatba, hogy minden igavonó után évi 3 frtot kell kövezésre fizetni.

Ezzel véget ért az ülés.

Az interparlamentáris konferencia.

Apponyi Albert gróf az interparlamentáris konferencia magyar csoportjának elnöke a következő meghívást intézte a konferencia magyar tagjaihoz:

Tekintettel a folyó évben Párisban megtartandó interparlamentáris konferencia napirendjére kerülő nagyfontosságú, — részben minket magyarokat közelebbről érintő kérdésekre — valamint arra, hogy magyar csoportunk elnöksége egy egé-

A leányok könnyű jártassággal nyitottak be az I. osztályú váróterembe. A fiu félszegen húzódott meg s tudja Isten, mintha a nagy világgosságon vesztett volna a nimbuszából. A két leány egyformán konstatálta rajta, hogy a kabátja szabása, a kalapja, cipője is olyan furcsa, mint otthon a valóságos mesterlegényeké. Szinte restelték volna, ha az állomáson valami ismerőssel találkoznak, mert a szegény fiu egyre ott silbakolt a csomagjuk mellett s nézett, nézett rájuk, mint valami hűséges kutya.

— Ni ott vannak Várkonyiék, sugta Giza a hugának ijedten.

Azok nagy örvendezve már jöttek a leányok elé.

— Milyen jó, hogy együtt utazhatunk! — tapsol a kis Várkonyi Ella.

Giza a pénztárnál érvényesítette a jegyet, persze ráfizetéssel a II. osztályra.

Elegánsan szállottak fel az uri ismerősökkel s a hordár hajlongott előttük. A »nagy« fiu a korlátra támaszkodva csak bámult, bámult maga elé s mikor a két leány még egyszer kinézett az ablakon, — úgy tetszett neki, mintha egy futó bucsu pillantás érte volna. Szinte fátyolos lett tőle a szeme.

Azok bent egymásra néztek s a kisebbik szinte szomorúan mondta:

— Istenem, milyen furcsán is bántuak el szegénnyel aztán . . .

szen új szervezet iránti javaslatot kíván előterjeszteni; igen kérem tisztelt tagjainkat, hogy a **folgó hó 27-én, kedden d. u. 5 órakor** a képviselőház I-ső számú termében tartandó ülésre minél számosabban megjelenni sziveskedjenek.

Budapest. 1900. évi márczius hó 20-án.

Gróf Apponyi Albert, s. k.

az interparlamentáris konferencia magyar csoportjának elnöke.

Az összeférhetlenségi bizottság

tegnap délelőtt 11 órakor ülést tartott és kimondta, hogy **Tallian Béla** alelnök ellen összeférhetlenség nem forog fenn. Délután 4 órakor tárgyalták **Ugron** esetét.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház mai ülése.

Budapest, márcz. 20.

Érdekes előterjesztést mutatott be a mai ülés elején **Perczel Dezső**, a képviselőház elnöke. Ebben a fölterjesztésben a kolozsvári királyi ügyészség megbatalmazást kér a képviselőháztól, hogy megindithassa az eljárást egy maros-tordamegyei román lakos ellen, a ki sértő és káromló kifejezésekkel illetve a magyar országgyűlést és annak tagjait. Az elnök javaslatára ezt a felterjesztést áttették az igazságügyi bizottsághoz, a mely erről jelentést és ezzel kapcsolatban javaslatot fog tenni a Háznak.

Aztán áttért a Ház

a földművelésügyi költségvetés

részletes tárgyalására. A lótenyésztés tételénél elsőnek **gróf Széchenyi Aladár** szólalt föl, a ki egy telivér sportsmann tájékozottságával és szakismeretével foglalkozott a **lótenyésztés** ügyével. A nemes gróf előadását nagy figyelemmel hallgatták.

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter részletesen foglalkozik az előtte szóló megjegyzéseivel.

A ház ezután a tételt elfogadta.

A gazdasági szakoktatás tételénél **Sámuel Lázár** a földmives iskolák szaporítását kívánja. Különösen Szilágymegye számára kér egy földmives iskolát.

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter biztosítja a felszólalót, hogy mindent elkövet a földmives oktatás fejlesztésére.

Az állattenyésztés tételénél **gróf Andrássy Géza** a kivándorlás ügyéről beszél, a melynek hathatós ellenszere a miniszter által kezdeményezett havasi gazdálkodás.

Darányi Ignác földművelésügyi miniszter kijelenti, hogy a kormány folytonos figyelemmel kíséri a kivándorlási ügyet és mindent elkövet annak csökkentésére.

Visszaélések a vizszabályozásoknál.

A csatornázás tételénél felszólal

Bessenyei Ferencz: Állami öntöző csatornákat sürget, melyekből a gazda a saját földjére öntöző ágakat vezethet. A tételt elfogadja.

Tisza István gr.: A Szamos szabályozási munkálatokat sürgeti. A társaság már többször felírt a miniszterhez a kisajátítások ügyében. De hasztalan. Felhívja a figyelmet arra a veszedelemre, a mely Sajó községe van az által, hogy a társaság által eszközölt domb átvágás szűk, keskeny. A kormánynak kellene ezt is kiépíteni, mert tavaly is csak a gondviselés óvta meg a jégtörés folytán a községeit a nagy katasztrófától.

Darányi Ignác földművelési miniszter: A Duna-Tisza közti öntözésre tervezet van készen, de az érdekelteknek is áldozatot kell hozni. A Szamos-szabályozást az állam magára vállalja, igaz. Az is igaz, hogy ő ellene van a kisajátítások ellen. **Nincs fogalma** a Háznak, hogy ezen ezimen **milyen visszaélések történnék.**

Egész vagyont szerezték némelyek (mozgás.) Kénytelen leszek a kisajátításról újabb törvényes intézkedéseket ajánlatba hozni. A mi a Szamos szabályozását illeti, a kormány olyan áldozatokat hozott, a melyet más szabályozásnál nem tett. Eddig is 1,300,000 koronát költöttek és elő van irányozva 1,600,000 korona. Egyébiránt osztja **Tisza István** abbéli nézetét, hogy **Sajó községe** egy dombot kell átvágni.

A tételt elfogadják.

A szőlők rekonstrukciójánál

Barta Ödön foglalkozik az agrárbank kölcsönügyeivel, a szőlőszeti szakoktatással, a szőlőmunkások baleset és munkaképtelenség ellen való biztosítását követeli. A ruthéneket szőlőművelésre igen jól lehetne felhasználni.

Darányi Ignác elismeri, hogy a munkások hitelkérdése megoldásra vár. A szőlők értéke tetemesen emelkedett, de nem tisztán az agrárbank kölcsönügye miatt. A szőlőmunkások kérdést nem hanyagolja el, van 43 állami munkástelep, mindegyik egy tanfolyammal. **Barta Ödön** minap azt akarta, hogy a minisztert szembeállítsa a liberálisokkal és a mezőgazdálkkal. Most az egész parlamenttel hozná el- lentébe a ruthén akció birálatával. Ez nem fog sikertülni.

Az állami fürdők és kincstári birtokok tételénél

Zeyk Gábor a vizaknai fürdő fejlesztését ajánlja a miniszter figyelmébe. (Éljenzés, a szónokot számosan tüvözik. Nagy derűtség.)

Darányi Ignác kijelenti, hogy iparkodni fog minden tőle telhetőt elkövetni.

A Ház a többi tételt észrevétlenül letárgyalja.

A földművelésügyi tárca költségvetésének részletes tárgyalását zajos éljenzés közben fejezik be.

Öt percz szünet.

Szünet után következett

a vallás és közoktatásügyi tárca

költségvetése.

Elnök bejelenti, hogy a betegsége miatt távollevő minisztert **Zsilinszky Mihály** államtitkár fogja helyettesíteni a költségvetés tárgyalásánál.

Lehoczky Antal a nemzetiségek hazafiságáról szól s a felvidéki népiskolák szomorú helyzetéről, kéri a kormányt, hogy ne hanyagolja el a felvidék iskoláit, juttasson ezeknek is valamit abból a sok jótéteményből, melylyel a magyar vidékek iskoláit elhalmozza. A költségvetést elfogadja. (Élénk helyeslés a jobboldalon).

Boda Vilmos sajnálja, hogy a kultusz-miniszter nincs jelen . . . (Hangos társalgás a jobboldalon).

Kubik Béla: Ne beszélj! Várj, hadd tomholják ki magukat!

Boda Vilmos: A függetlenségi pártnak két kedvencz tárczája volt: a honvédelmi és kultusztárca. A honvédelmiről lemondtak akkor, mikor a honvédséget a Hentzi-szoborhoz vitték. Ugy ő, mint pártja örömmel szavazza meg a kultusztárca költségvetését. Örül, hogy a kultusztárca költségvetésében nemzeti szempontok kezdenek érvényesülni, bár még mindig sok a megalkuvás. Számtalan iskola van az országban, a hol a magyar állam nyelvét nem lehet hallani. Német nyelvvel a magyart nem lehet terjeszteni. Ugy vagyunk, hogy 20 millió magyar még mindig csak édes álmaink látománya. (Derűtség).

Többen még személyes kérdésben szólottak, mely után az ülés véget ért.

Nemzeti zarándoklat Rómába.

Magyar katolikusok nemzeti zarándoklata Rómába a szent esztendő és a kereszténységnek 900 éves magyar jubileuma alkalmából, főmagasságu és főtisztelendő dr. **Vaszary Kolos** bibornok, Magyarország hercegprímása és a nagyméltóságú magyar püspöki kar tagjainak védnöksége és vezetése mellett indul Budapest-ről 1900. április 24-én.

Isten nagy kegyelméből két drága kincset bizott a magyarra: a hitet és a hazát!

A honalapítás ezeréves ünnepén csak nemrég zengett a magyarnak örömszózata Kárpátoktól Adriáig.

És méltán! Mert mialatt körülötte államok keletkeztek és pusztultak és nemzetek, melyek hajdan testvéreikül fogadták a testvértelent — rég letűntek: a karddal meghódított Pannoniát ezer év után is a magyar uralja! De a kard csak megszerezte a hazát; fönmaradását biztosította a kereszt.

Méltó tehát, hogy most, midőn a kereszt szent vallása kilencszázados magyar jubileumának örömsztendejét az isteni Gondviselés megérnünk engedte; e határkőnél hálás szívvel tekintsünk vissza azon számtalan jótéteményre, melyekben Jézus Kriaztus és szent vallása bizományosa: az Anyaszentegyház és a római pápák évszázadokon át a magyar nemzetet részesítették.

S ha itthon méltó fényvel és hazafias kegyelettel ünnepeljük első apostoli királyunk, Szent Istvánnak emlékét, aki népét bölcs előrelátással, a főtartás ösztönével vezette a keresztény civilizáció virányai felé; méltó: hogy lelkünkben a katolikus összetartozás érzetével elzarándokoljunk Rómába az apostolok fejépek sírjához, hogy ott hitünkben megerősödvé, a pápa zsámolyánál tolmácsoljuk a nemzet háladatos kegyeletét a Szentszék iránt a szerencsétlenség napjaiban oly sokszor nyújtott erkölcsi és anyagi támogatásért; és elzarándokoljunk a szentemlékü II. Szilveszter pápa sírjához a lateráni templomba, aki szent István király kérésére atyai szeretettel ölelte keblére a megtérő magyar nemzetet, királyának koronát és apostoli czimet adott, népének állami fönmaradást biztosított.

Magyarország bibornok hercegprimásának és a nagyméltóságú püspöki kar tagjainak vezetésével folyó évi április hó 24-én reggeli 8 óra 30 perczkor indul Budapestről a Délivasutársaság budai pályaudvaráról a magyar nemzeti zarándoklat az örökvárosba.

Biztos tudomásunk van róla, hogy a Szent-Atya örömmel várja a lovagias magyar nemzet fiait és Róma a szentesztendő alkalmából mindnyájunk lelki vigasztalására megnyitja a kegyelem templomának ajtaját.

A bizottság, a nagyméltóságú magyar püspöki karnak magas megbízásából hazafias lelkesedéssel hívja fel a katolikus magyarokat szent csekély anyagi áldozattal járó nemzeti zarándoklatban való részvételre: nagyokat és kicsiket, gazdagokat és szegényeket, egyházi és világi híveket, férfiakat és nőket egyaránt.

Csatlakozzanak hozzánk minél többen, hogy ezen zarándoklat külsőleg is méltó legyen azon nagyjelentőségű ünnepegekhez, amelyek miniket Rómába vezetnek.

Legyen ezen zarándoklat új forása a béke áldásának, amelylyel szívünkben, az örökvárosból visszatérve, újult erővel teljesíthessük kötelességeinket: Isten, király és haza iránt.

A zarándoklat *nem megy a tengeren sem oda, sem vissza*, hanem csakis a vasuton és különvonaton Budapesttől Rómáig. Részvételi árak, beleszámítva a vasutat Budapesttől Rómáig és vissza, teljes ellátással és lakással Rómában

öt napra I. osztály 130 forint (260 korona)

II. „ 96 „ (192 „

III. „ 60 „ (120 „

vagy Rómában ellátással és lakással

tíz napra I. osztály 170 forint (340 korona)

II. „ 126 „ (252 „

III. „ 70 „ (140 „

A jelentkezés végső határnapja 1900. április hó 10-ike.

Jelentkezést elfogad és tájékozást nyújt szerkesztőségünk vagy fordulhatni egyenesen a magyar katolikusok római zarándoklatát rendező bizottság irodájához, Budapest, I. kerület krisztinavárosi plébánia.

Ugron Gábor naplója.

— A »Hét« konyhájáról szabadon ellesve. —

Kedd.

Sokszor elnézem, a mikor udvarszéki kertemet rendezik a munkások. A kert közepén egy nagy kő van, a mit ülőhelynek használt a fiam Gábor. Egyszer fölfordítottam ezt a követ.

Millió meg millió féreg vibrált alatta. Hogy mozogtak a szerencsétlenek, hogy ismét sötétségbe jussanak. Hogy védekeztek a nap tüzes sugarai ellen? Jobbra balra taszigálták egymást és menekült ki merre tudott. Undok választékuk egymást piszkolta be. Nem jó az ilyet embernek nézni sem.

Prócul negotiis, még mindig a magam ügyére gondolok. Elképzelem, hogy az imént is még hasonló jelenetnek voltam tanuja. Én elhengerítettem a nagy követ, hogy ropogott bele minden csontom, de nem csak magam néztem a spektakulumot, hanem az egész ország. És én azt hiszem, hogy nagyon sokan kaptak ettől a spektakulumtól rossz ótvágyat, undort, gyomorrontást.

Ah Bánffyám! — kifogyhatatlan vagyok én a hasonlatokban, a mikor rólad van szó.

Ahogy így a távolból látom a vibrálástokat, úgy hiszem, hogy eltaláltam, hogy miben mesterkednek a Bánffyánusok és az én önzetlen barátom Karolusz. Hát miben másban, mint egy református néppárt alakításában.

Nagyon jól tudom én, hogy ez sikerülni is fog, mert szerencsés csillagzat alatt születtetek. Bánffy ur eléggé elkészítette már ennek az utját több évi despotiája alatt, a mikor a magyar parlament követte minden lépésre.

A közvélemény is majd közre fog játszani nektek úgy, hogy a Bánffyánusok megnövekedve fognak bevonulni. Jaj, mert az nagy szó, hogy a közvélemény merre hajlik. Én például el sem tudnám képzelni, hogy mi lenne velem, ha mint katolikus intéznék olyan vészkiáltást híveimhez, mint Zsilinszky ur, a protestáns államtitkár a minap a protestánsokhoz. Magam is megrémültem, hogy mer ilyet tenni Zsilinszky ur?

No lám! Ismét egy példa. Én még csak néhány hete fejtettem ki katolikusok előtt, hogy milyen nagy veszélyben vagyunk és egy hétre rá már benne voltam a krédóban. Az Achilles sarkamat kikutatták Karoluszék érte. A protestáns államtitkár urnak nem lett semmi bántódása, pedig ha katolikus lenne, viselkedése után Molnár Jánosnak neveznék.

Hej főudvarmester ur! hamis a maga zuzájalátek mindeneket a kő helyén, de nincs benne legkisebb gyönyörűségem sem. Én is kaczerkodhatnék a magam hitfeleivel és higgye el akárki, hogy eredményesen. Hanem én nem csereberélem az elveimet, nem dugom őket adandó alkalmakkor suba alá, nem itélem el a felekezeti villongást, a vallásháborút, hogy suba alatt meg azon dolgozzam, mint a protestáns vallás eszű ur teszi.

Pedig volna rá nagyobb erőm és tehetségem, de nem tudok ilyen játékot üzni az elvekkel. Nem soha, a mandátumom árán sem.

UJDONSAGOK.

Vinkler püspök diszpolgári oklevele.

Nagyvárad polgárságának egyhangu, kitűnő elismerése legújabb diszpolgára, Vinkler püspök érdemei iránt, immár diszes okmányban van megörökítve. Fiedler Károly kaligrafus már elkészítette a diszoklevelet s a napokban át fogja azt adni az ünnepelelt aranszivű főpapnak a közgyűlés küldöttsége, Bulyovszky József polgármester vezetése alatt. Az oklevelet Rácz Mihály, a város ékes tollu főjegyzője fogalmazta. Könnyű dolga volt, ismert érdemeket kellett csak koszoruba foglalni. A diszpolgári oklevél kiállítására becsületére válik mesterének. Pompás kartonlapra van írva igazi mesteri kaligrafiaival. Gyönyörű szines initeáléjába a város czimere van befoglalva. Körzete és az új diszpolgár neve izléses diszitással van megrajzolva. Kár, hogy két nappal előbb nem volt kész, a mikor a kiváló érdemekkel ékeskedő főpap, a gratulálók nagy részétől szerényen félrevonulva, névünnepelelt tartotta.

*

A diszoklevél szövege a következő:

Mi Nagyvárad törvényhatósági joggal felruházott város közönsége adjuk emlékezetül jelen oklevelünkkel mindenkinek, akit illet, hogy amidőn mai alulírott napon városunk közgyűleinek elintézőse végett rendszertint közgyűlést tartottunk volna: tárgyalás alá vettük több tagtársunk által az 1886. évi XXI. t. cz. 50-ik szakasza utasításához képest kellő időben beadott s közszemlére kitett amaz indítványt, hogy Nagyvárad törvényhatósági joggal felruházott város képviselőtestülete

Méltóságos és főtisztelendő Vinkler József sardicai választott püspököt,

a nagyvárad i. szert. székeskáptalan nagyprepostját, kimagasló polgári erényei, — polgártársai iránt mindenkor tanusított Isten szive szerint való szeretete, — csaknem négy évtized óta szakadatlan és kiváló módon gyakorolt jótékonyasága, — a magyar kultúra s emberbaráti és minden nemes ügy érdekében tanusított bőkezű áldozatkészségéért a város diszpolgárai sorába emelje.

Ezen, a város egész közönségének közérzetét tolmácsoló indítvány lelkesedéssel elfogadtatván, méltóságos és főtisztelendő Vinkler József urat sardicai választott püspököt, Szent-László ősi káptalanának nagyprepostját, a Boldogságos Szűz Mária lipiai prepostját, aranymisés áldozárt stb. stb. azon tisztelet, nagybecsülés és hálás érzelmek kifejezésül, melyekkel Nagyvárad törvényhatósági joggal felruházott város közönsége kiváló személye iránt több alkalommal tanusított kegyes jóindulatáért viseltetik; különösbbe pedig azért, hogy a helybeli elaggott iparosok menedékházának, a Szent-Lászlóról nevezett koldusápoló és figyermekmenedékház-egyesületnek ő volt alapvetője, a székesegyház előtt városunk jótévőjének: az áldott emlékü Szaniszló püspöknek diszes ércszobrot emelt, a városi gyermekkórházunk és ugyszólván minden jótékony egyesületünk alapítói, gyámoltói között tiszteli őt, ezek mellett a hazafias és vallásos nevelés, valamint a jótékonyaság oltárára hozott áldozatai, nagylelkű alapítványai több mint kétszáz ezer koronára mennek, szóval: minden hiuságtól menten gyakorolt áldásos működéséért Nagyvárad

törvényhatósági joggal felruházott város közönsége, életének nyolczvanadik évfordulója alkalmából e város *diszpolgárnak* egyhangulag megválasztottuk.

Miről is közakarattal és közmegegyezéssel kiadtuk ezen oklevelet pecsétünkkel, aláírásunkkal megerősítve. Kelt Nagyváradon, Nagyvárad törvényhatósági joggal felruházott város törvényhatósági bizottságnak 1900. évi Bőjt máshava 8-ik napján s folytatva tartott rendszerinti közgyűléséből.

A város törvényhatósága nevében

Bulyovszky József
polgármester.

TAJÉKOZTATO.

A muzeum az egész téli idő alatt zárva.

Márcz. 21. Esküdtészki tárgyalás.
Márcz. 21. A gazdasági egyesület közgyűlése.
Márcz. 23. Esküdtészki tárgyalás.
Márcz. 23. Közuli vasut közgyűlése.
Márcz. 25. Szigligeti emléktünnepély.
Márcz. 27. Megyei közgyűlés.
Apr. 1. A kaszinó közgyűlése.

* **Konopisti hercegnő.** Egy féléhivatalos könyvnyomatos, mely annak idején, a mikor *Ferencz Ferdinánd* trónörökös házasságának híre *Chotek* grófnővel először látott napvilágot, — a hirt keményen lezárta és kacsának nevezte, most maga újságolja, hogy e házasság megkötése már *befejezett tény* és hogy *Chotek* grófnő a *konopisti* hercegnő czimét fogja kapni. — Más hírek szerint a trónörökös morgantikus házassága még a múlt hó 6-án végbe ment a Mura melletti Bruckban és most a legfelső körök a publikálás mikéntjén tanácskoznak.

* **Prépostság adományozása.** A hivatalos lap tegnap közli, hogy Ő Felsége *Kozora* Endre kassai székesegyházi kanonok és plébánosnak a boldogságos Szűz Máriáról nevezett pest ujhelyi czimzetes prépostságot adományozta.

* **Miniszeri köszönet.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Petry* Gyula főreáliskolai tanárnak és dr. *Hoványi* Gyula jogakadémiai ny. r. tanárnak, kik a *nagyvárad* kir. kath. jogakadémia könyvtára részére 920, illetve 59 kötetet adományoztak, köszönetét nyilvánította.

* **Uj kanonok.** *Ujvári* Ferencz dombói czimzetes apát és kaposvári esperes-plebánosnak, a ki a kaposvári pompás templom építése körül szerzett érdemeket, a veszprémi káptalanban az utolsó mesterkanonokságot adományozta Ő Felsége.

* **A szabadelvű párt és a holnapi közgyűlés.** A biharmegyei szabadelvű párt tegnap d. u. tartotta meg a megyei közgyűlés előtt szokásos értekezletét a Széchenyi szállodában. *Hegyesi* Márton alelnök elnöklése alatt jelen voltak: Szunyogh Péter alispán, Örley Kálmán, Fassie Tódor orsz. képviselő, Cziffra Gerő, Tamásfalvi Thury Ignác, dr. Márkus László, Keszthelyi Zoltán, dr. Cziffra Kálmán, Balázsházy Iván, Balogh Elemér. Elnök ismertette a holnapi megyei közgyűlés fontosabb tárgyait. Az árvaszéknél szükségessé vált a személynépszaporítás és azért az állandó választmány egy ülnöki és két másodülnöki állás rendszeresítését hozza javaslatba. De meg ezenkívül az új bűnvádi perrenddel rendkívül megsaporodtak a főszozolgabírók teendői s azért ha az új bűnvádi perrend novelláris módosítása be nem következne, szükségessé válik minden főszozolgabírósnál egy új szolgabírói állás rendszeresítése. Szóba került még végre a vármegyei pénzkézeltés is, mely az alispánra nagy terhet ró és beható eszmecsere után könnyítendőnek vélik a vármegyei pénzkézeltését. Ezzel az értekezlet véget ért. A

holnapi megyegyűlésnek különben alig van valami eminens tárgya a 250 pontja között. A fontosabbak közül valók még a kavics szállítási pályázatai, több vármegye átiratai a hazai iparpártolás tárgyában, a távbeszélő oszlopok szállítása tárgyában beadott ajánlatok fölötti döntés, a szalonta-sarkadi ut államosítása, tisztviselői fizetésemelése tárgyában a kiküldött bizottság jelentése stb.

* **Temetés.** Tegnap délután helyezték örök nyugalomra a korán elhunyt *Szkalák* József pénzügyigazgatósági fogalmazó hült tetemeit őszinte részvét mellett a Sal Ferencz-utcai halottas háztól. A fiatal ember temetésén, akinek halála az egész városban a legnagyobb részvétet keltette, igen sokan jelentek meg. Ott voltak az elhunynak tisztviselő társai, volt tanuló társai, a jogakadémia tanári kara s polgársága és még igen sokan a város közönsége köréből. A temetési szertartást *Dencs* János cz. kanonok, esperes-plebános végezte segédlettel. A szertartás után feltették a koszorúkkal borított koporsót a díszes gyászkoszóra, aztán megindult a menet a temető felé, a hol örök nyugalomra helyezték a rokonszenves fiatal embert.

* **Tisza Kálmán Nagyváradon.** *Tisza* Kálmán, Nagyvárad orszgy. képviselője f. hó 28-án *Nagyszalontára* fog lerándulni. A református egyházközség ekkor tartja ugyanis Nagyszalontán gyűlését, melyen *Tisza* Kálmán is részt fog venni. A gyűlés után birtokára, *Gesztre* utazik s innen rándul be a Bihar megyei Nemzeti Kaszinóhoz f. hó 30-án tartandó közgyűlésére. Ertesüléseink szerint az öreg generális novemberben tartani szándékolt beszámolójával nem fog beszámolni.

* **Halálozás.** Tegnap este a berettyó-ujfalui állomáson *Czibenszky* Vazul a nyugalmazott brátkai körjegyző hirtelen rosszul lett s még mielőtt orvosi segítség érkezhett volna meghalt. *Czibenszky* Vazul közel negyven esztendeig volt brátkai körjegyző, és alig egy éve, hogy az állomáson szeretett s tisztelt derék öreg ur hosszú buzgó szolgálata után nyugalomba vonult. Az öreg urat, kinek temetése ma délután lesz Brátkán, három gyermeke s nagyszámu rokonsága gyászolja. A gyászestéről a család a következő gyászjelentést adta ki:

Alólirottak többi számos rokonok nevében is mélyen megsomorodott szível jelentik *Czibenszky* Vazul nyugalmazott körjegyző, földbirtokos és megye bizottsági tagnak életének 66-ik évében folyó hó 18-án éjjel váratlanul történt elhunytát. A megboldogultnak földi maradványai folyó hó 21-én d. u. 3 órakor fognak Brátkán a gör. kath. szertartás szerint az örök nyugalomnak átadni, mely végtisztességre rokonai és barátai meghivatnak. Áldott legyen emléke. Kelt Brátkán, 1900. márczius 19. Ifj. *Czibenszky* László, *Czibenszky* János, *Czibenszky* Laura, gyermekei; *Lukács* Amália, *Lukács* Aranka, *Fekete* Laczika, *Fekete* Sándorka, unokái; ifj. *Czibenszky* Lászlóné, sz. *Nárde* Karola, menyje; *Lukács* László, *Beniczky* Sándor, ny. áll. m. kir. honv. százados; *Fekete* György, vejei; *Beniczky* Gyula, *Beniczky* Gyuláné sz. *Bokányi* Laura, *Bokányi* Eszter, *Bokányi* Károly, *Beniczky* Sándor, rokonok;

* **A Szigligeti-Társaság új alapító tagjai.** *Berger* Dániel és ifj. *Berger* Sámuel a Szigligeti-Társaság alapító tagjainak sorába léptek egyenként 100—100 korona alapítványi összeggel. Ez a követésre méltó példa újabb jele a közönség érdeklődésének irodalmi társaságunk iránt.

* **Körözött siketnéma.** *Kutik* János siketnéma *Gelczéről* (Szabolcs megye) még a múlt év szeptember havában eltűnt hazulról és azóta föltalálható nem volt. Neje és édesanyra kérelmére a vármegye területén körözése elrendeltetett.

* **Gyilkos vetélytárs.** *Tomka* Mihály és *Fóti* András valamikor kenyeres pájtások voltak és együtt is őrizték *Vetró* Adám héregi lakos birka nyáját hosszú ideig. *Vetrónak* volt egy bogárszemű lánya is, a kiért bomlott mind

a két bojtárlegény. Elhatározták, hogy addig szolgálják *Vetrónál*, a mig a szép *Vetró* Erzsit el nem szolgálják. Ezt a titkos óhajást azonban egyik sem merete a másiknak bevallani, hanem mind a kettőben fokozódott az irigység és a gyűlölet. *Vetró* észrevette, hogy a két legény ellenséges lábón áll egymással, úgy akart tehát segíteni a dolgon, hogy *Tomkónak* felmondta a szolgálatot s a múlt héten el is bocsátotta házából. *Tomka* ezt az elbocsájtást *Fóti* András árulkodásának tulajdonította s ezért bosszút esküdött ellene. E hó 17-dikén délután *Tomka* felkereste *Fóti* Andrást a mezőn. *Tomka* szemerehányást tett pájtásának, hogy ő miatta bocsátották el a szolgálatból. Ebből aztán verekedés támadt s miután a pásztor botokkal nem tudták egymást ártamatlaná tenni, *Tomka* kirántotta a bicskáját s azzal oly kegyetlenül össze szurkálta *Fóti* t, hogy halva maradt a csatatéren. *Tomka* a mikor ellenfelével végzett bement a faluba volt gazdájához s bekiáltott hozzá. Most már oda adhatja kend a leányát *Fótinak*! *Vetró* ebből rosszat sejtve, kiment a mezőre s *Fóti* ott találta meggyilkolva. A csendőrség még azon éjjel elfogta a gyilkos legényt s átadta a bíróságnak.

* **Az ujpesti hitvesgyilkos.** A tettesét annak a rémes gyilkoságnak, melyről lapunk legutóbbi számában adtunk hírt, még az este elfogták. A gyanu rögtön *Pallag* József, a meggyilkolt asszony férje ellen irányult, a kit tegnap este egy óbudai kis korcsmában fogtak el. *Pallag* holt részeg volt, mikor a főkapitányságra bevitték, miért is kihallgatását csak ma reggel kezdhette meg *Zsarnay* Győző rendőrtanácsos. A súlyos bizonyítékokkal szemben a tagadás ugys hiábavaló volna, hát *Pallag* beismerésben van. Azt mondja, hogy reggel részeg volt s a felesége ezért szemerehányásokat tett neki. Ezen bősztült ő fel aztán annyira, hogy felkapott egy szekerczét és megverte vele az asszonyt.

Bigámiával vádolt halott.

Nagyvárad, márcz. 20.

Vannak polgári pörös ügyek, a melyeket szeretnénk szintén az esküdtészek elé utalni, mert az az igazság, amit a tárgyi jog ad egy-egy ilyen eset elbírálásánál, nem igazság, hanem a *legbotrányosabb igazságtalanság*.

Egy ilyen eset a következő is, melynek szereplő személyeit nem irhatjuk meg névszerint, mert az itt leírandó eset annyira friss, hogy szinte kegyeletet sértenénk vele, ha neveket is hoznánk föl. Hiszen még fel sem száradtak a könyvek, a melyek egy szerető hitves hullatott férje ravatalára. még alig vették kezdetüket a társadalmi etikett szerinti gyásznapok, a mikor egy szörnyű hír még gyászosabbá teszi az asszony és három gyermeke gyászát.

Egy megkeresés érkezett a *nagyvárad* kir. törvényszéktől az elhunyt férj nevére, mely szerint ellene N. N. krajnai lakosnő által bűnvádi feljelentés adatott be *bigámia* miatt.

A megrettent özvegy lőt-fut fűhöz, fához, hogy megtudja az ügy állását. Félti gyermekei és saját maga anyagi existenciáját, félti az elhunyt becsületes hírnevét. Es végre megtudja a szörnyű valót, a vád csakugyan igaz és rá nézve a teljes anyagi tönkre jutást jelenti.

Az eset mintegy 25 évre nyulik vissza. Az időben telepedett meg *Nagyváradon* az elhunyt férj és egy vállalatba fogott, a mely évről-évre minőjobban fejlődött. A mikor vállalatát berendezte, megházasodott. Elvett egy leányt, kivel nem tudott boldog lenni, mert az csak a vagyonos embert szerette benne s ezért ment hozzá. Az egyéves asszony viszonyt kezdett a férj háta megett a vállalat könyvelőjével s egy szép napon a férj arra ébredt, hogy a feleségének, a könyvelőjének és a kézi pénztár tartalmának hült helye van.

A faképnél hagyott férj boszankodott, de nem esett kétségbe.

— A szerelmet nem lehet erőltetni semmi képen! — mondogatta szánakozó barátainak s új asszony után nézett.

Lelt is csakhamar egy ábrándos szemű, szép leányt, kinek nem voltak nagy vágyai s nagy szerencsének tartotta, ha a vagyonos ember leereszkedik hozzá. Csak hogy volt ám egy bökkenő! A férj nem volt elválasztva a megszökött asszonytól. Több havi huza-vona után a férj ezt az akadályt is elhárította az esküvő elől. A pénz nagy hatalom! Egy vándor rabbinus szép summa pénzért elválasztotta a férjet a megszökött feleségtől (ennek tudta nélkül) és nyomban utánna össze is adta második feleségével.

Most már teljes boldogság köszöntött be a férjre, a mit évek hosszú során át nem zavart meg egész halála napjáig semmi, de semmi. A megszökött feleség nem jelentkezett, magáról nem adott semmi életjelet s a család jogosan hitte, hogy az egész kaland úgy végződött, a mint legtöbb ilyen kaland végződni szokott, a sárban való elmerüléssel. Az üzlet is igen jól ment s hogy a családi boldogság még teljesebb legyen, ebből a második házasságból 3 gyermek is származott.

Hát a megszökött asszonynyal mi történt? Egy ideig szeretőjével élt, a míg a lopott pénz tartott. Pár évig még ezután is az amerikai világvárosok posványában henteregtek, a mikor egyszer az asszonynak vágya támadt hazajönni Európába. Valami kis üzletök volt a könyvelővel s a mikor a legtöbb pénz gyűlt egybe a kasszába, kimarkolászta az összes pénzkészletet s a czinkostársát a faképnél hagyva, visszavitorlázott Európába. Nem mert hazajönni egészen *Nagyváradra*, mert több mint 15 év után nem volt tisztában az itteni állapotokkal. Arról volt különben tudomása, hogy egykori férjének felesége van. A vén asszony, kinek egész külsején meglátszott az eltöltött idők viharai, letelepedett Krajnába egy kis mező városba s azután élt a multakra való vissza emlékezésből.

Szomszédainak elbeszélgette a maga kalandos multját. Nem rég egyik haragos szomszédja bűnvádi följelentést tett ellene, hogy bigámiát követett el. Az osztrák törvényszék tudakozódott úgy az amerikai, mint a magyar hatóságoktól a dolog felől s amazoktól azt nyerte válaszul, hogy bigámia nem forog fenn, mert a vádlott nincs megesküdvé a könyvelővel, a magyar hatóságok meg azt a fölvilágosítást adták, hogy az otthagyt férj újabb házassága *nincs rendben*. Az asszonynak ezzel fölnyílt a szeme s a bűnös lelkiismeret most azon töprengött, hogy miként csapjon le vércse módra a gyanutlan emberekre. Három törvénytelen gyermeke volt, a kiknek okvetlen vagyont akart szerezni. Végre kapóra jött a férj hirtelen bekövetkezett halála és a kalandor nő pokoli ötlettel most már benyújtotta keresetét az örökség iránt, még pedig azon a czímen, hogy ő az elhunytak törvényes hitvese, az elhunyt bigámiát követett el és az ő gyermekei az örökösök, mert ezek az örökhagyónak törvényes gyermekei.

Vajjon fog-e tudni itt igazságot szolgáltatni a törvény?

IRODALOM.

Dr. Schiff Ernő a Magyar Tudományos Akadémiában. A Magyar Tudományos Akadémia III-ik osztálya ülésén dr. Fodor József rendes tag f. hó 19-én egy nagy-

érdekű értekezést olvasott fel, e czímen *»Ujabb adatok az ujszülöttek haematológiájához,«* mely a szakértők figyelmét és érdeklődését nagy mérvben felkeltette. Szerző, a városzerte ismert gyermekorvos dr. Schiff Ernő, ki e tanulmányban nemcsak kritikailag foglalkozik a haematologia eddigi tudományos elveivel és irodalmával, hanem hosszas, beható kutatások és vizsgálódások alapján, számos újabb és érdekes adatokkal világítja meg e fontos kérdést. Dr. Schiff Ernő évek óta foglalkozik e gyermekgyógyászat e fontos ágával.

Igazságszolgáltatás.

Gyilkosság kártyázás közben.

— A mai esküdtzéki tárgyalás. —

Ma fogja tárgyalni a nagyváradai esküdt-bíróóság *Varga* Ferencz nagyszalontai lakosnak a bűnpörét, a ki azzal van vádolva, amint azt már megirtuk, hogy megölte kártyázás közben egyik társát.

A mult nyáron történt az eset Nagyszalontán a »Sárándi« nevű kocsmában. Abban az időben a Sárándi kocsmá volt a fiatal legények találkozó helye, ahol távol a világ zajától folyt a csendes, sokszor egész napokon s éjjeleken is keresztl.

A kártyában majdnem kivétel nélkül mindig egy *Kiss* Lajos nevű legény nyert; mire véget ért a játék a társaságnak a pénzerendesen mind *Kiss*nél volt.

A kérdéses alkalommal is *Kiss*nek kedvezett a szerencse, elnyerte a társainak a pénzét mind, sőt *Varga* Lajos még adósa is maradt *Kiss*nek tizenöt krajczárral.

Varga másnapra ígérte, hogy kifizeti a 15 krajczárt, de *Kiss* ebbe beleegyezni sehogy sem akart, sőt amikor *Varga* távozni akart, őt *Kiss* erővel visszatartotta.

Erre aztán *Varga* belenyúlt a csizma szarába, kivette onnan a kését, amit a *Kiss* Lajos nyakába döfött. A szurás halálos volt, *Kiss* holtan esett össze.

A nyomozás során *Vargát* letartóztatták s azóta fogva is van.

A fővádlott természetesen *Varga* Lajos lesz, a ki szándékos emberölés büntetvével van vádolva, hanem nem egyedül ő felette fognak itélkezni, mert *Vargán* kívül még hárman fognak a vádlottak padján ülni,

A második vádlott a kocsmáros *Fenyődi* Béla, a ki azért került a vádlottak padjára, amiért a hazard játékosoknak helyett adott, míg *Bokaji* Tógyer és *Bárdi* Andor azért mert hazard játékot játszottak.

A tárgyaláson a rendes esküdtbíróóság fog itélkezni, jegyző *Gyenge* Béla lesz.

Az esküdtzék előtt *Vargát* dr. *Adorján* Ármin ügyvéd, a kocsmárost *Fenyődi* Bélát pedig dr. *Weiszberger* Lipót ügyvéd védi.

A tárgyalás reggel 9 órakor kezdődik és arra a márcziusi esküdték vannak behiva.

A nagyváradai kir. tábla kitűzött ügyei.

Előadó: *Molnár Géza.*

- 5014 Adler József csalárd bukás.
- 5281 Kállai Ödön lopás.
- 5311 Szabó Adolfné becsületsértés.
- 5316 Csonka Mihály testisértés.
- 5361 Sztán Mikuláj testisértés.
- 5389 Blau József becsületsértés.
- 5396 Strausz Izidor idegen ingó szándékos rongálás.
- 5306 Kotró Tógyer testisértés.
- 5330 Jász György testisértés.
- 5382 Pécskán Dimitriné lopás.
- 5383 Fatur Antal és társa közönség elleni kihágás.

Előadó: *Balogh Samu.*

- 5373 Toda Onucz testisértés.
- 5441 Grósz Markus becsületsértés.
- 5442 Zsolna Tógyer becsületsértés.
- 5443 Jakab Sándor testisértés.
- 5444 Nyág Petru lopás.

- 5450 Pelle János testisértés.
- 1061 Dombrádi Imre testisértés.
- 1077 Veres József szándékos emberölés.
- 5425 Vetési András becsületsértés.
- 5030 Nagy Lajos testisértés.
- 5431 Nagy György lopás.

Előadó: *Bige Gyula.*

- 5141 Dorogi Sándor testisértés.
- 5144 Diószegi László becsületsértés.
- 5145 Argyelán Tivadar testisértés.
- 5133 Katona Márton testisértés.
- 5134 Pupilák Lászlóné lopás.
- 5135 Kovács József lopás.
- 5148 Lába Tógyer lopás.
- 5156 Székely Krisztina lopás.

Előadó: *Poyndár Dénes.*

- 5390 Morvai József becsületsértés.
- 5393 Ötvös Ádám becsületsértés.
- 5638 Orbán Jánosné orgazdaság.
- 5649 Nemes Margit lopás.
- 735 Takács György gyilkosság.
- 5428 Lakatos Pap Juliánna közönség elleni kihágás.
- 5460 Czanye Péter anyakönyvi kihágás.
- 6505 Polgár Ignác lopás.
- 5508 Bozsányi Mária lopás.
- 5521 Már Jánosné rágalmazás.
- 5522 Kovaszki István lopás.
- 5552 Probaszka Vilmos lopás.

ZENE és MŰVESZET.

A zenekedvelők hangversenye. A nagyváradai zenekedvelők egyesületének zenekara a legközelebbi vasárnap délután rendezi hangversenyét *Womácska* József karnagy vezetésével. A hangverseny a Csarnok nagytermében fog lefolyni és igen érdekes száma lesz a kis *Fényes* Mártha szereplése. A talentumos és a zeneiskola legutóbbi hangversenyén nagy sikert aratott lányka Beriotnak IX. hangversenyét fogja játszani a zezekar kísérete mellett. Maga a zenekar is érdekes számokkal szerepel, a melyeknek előadása által kitűnően fogja igazolhatni az összejátékban elért haladását és megerősödését.

A hangversenyre az egyesület nem bocsájt ki meghívókat, hanem ezuton hiv meg mindenkit.

A műsor a következő:

1. Volkmann R. Serenade Op. 62. Előadja a vonós zenekar.
2. Tschairowszky P. XI. sz. vonósnégyesének Andante cantabile tétele. Előadják: *Schmerovszky* József (I. hegedű), *Womácska* József (II. hegedű), *Pásztor* Bertalan (mély hegedű), *Szmassenka* Ernő (kibőgő).
3. Gade W. Novellák czimű művének Intermezzo tétele. Előadja a vonós zenekar.
4. Beriot K. IX. hegedű hangversenye. Zenekar kíséret mellett előadja *Fényes* Mártha.
5. Jadassohn S. Snite czimű művének Notturmo és Menuetto tételei. Előadja a zenekar, a fuvola szólamot játsza: *Hranyiczky* Károly.

TANUGY.

Ipariskolai vizsgálatok. A ipariskola téli tanfolyamán az évrő vizsgálatok f. hó 19-én vették kezdetüket s folytatólag 22-én fognak megtartatni, míg a rajzkiállítás a segéd tanfolyama s a kézügyességi tanfolyan kiállításai f. hó 25-én vasárnap d. e. nyílik meg a polg. isk. I. e. 19. sz. termében. Ezen vizsgálatokra és kiállításokra a tanoncztartó mestereket, szülőköt s általában az érdeklődőket tisztelettel meghívja, az iparisk. igazgatóság.

REGÉNY-CSARNOK.

A négy ezredes leány.

Írta: Dr. Vucskics Györgyné, Szilárdffy Elvira

2.

Egyforma, szalma sárga haju, kék szemű, **BOV**ány mind a négy, igazi german típus!

Hohensee ezredes papa roppant büszke az ő kitűnően trainirozott leányaira, de nem is csoda, mert igazi katona lány mind a négy!

Egy pár hét múlva a városban csak jucker lányoknak hívták őket, s ők ezért egy cseppet sem haragudtak!

A legidősebb, a Grätchen pompásan loval, elegánsan, angol módra üli meg a lovat!

Forheim kadét, a multkoron, kiszalasztotta a száján, hogy Grätchen jól fest a lovon, sőt mi több olyankor el is feledi az ember kanári szintű haját, meg a soványságát is.

Forheim kadétnak csakis a kövér hölgyek tetszenek, mint például Boronkayéknál pompásan lehet mulatni, de a mi fő, kitűnően uzsonnázni, ez utóbbi nála pedig többet ér mint hetvenhét szép hölgy.

A második Edith, félénk ideges természetű lévén, nem ül a lóra, miért is az ezredes papa elég gyakran hangoztatja a »skandál« szót, na ja, egy katona leány ki nem mer a lóra ülni! Valóságos blamage!

Olga kissaszony a zongorát kinozta a tisztek boszuságára, kik pokolba kívánták őt zongorástul! Pedig hiába, mert a mint alkonyodott Edith oda ült a zongorájához és játszott rajta, úgy, hogy a ki hallotta, szurásokat érzett a fülében! S mialatt ujjai a billentyűket verdesték, fejében bizarrabbnál, bizarrabb gondolatok, ábrándok támadtak. Elgondolta magában, hogy milyen szép lesz az, ha majd az ő ideálja, aranyos uniformisában, oda ül mellé, s haligatja az ő játékát, elábrándozik az ő kék szemén, szőke haján, s majd ha oda borul az ideál parfümös, aranyos waffen rockjára és . . . és . . .

A harmadik csemete Liczy, nagyon szerette a gazdaságot. Az udvara valóságos menaszéria. Lehet ott látni két és négy lábú, szárnyas és szárnyatlan állatokat és egy sereg daxlit, mire Liczy kisasszony roppant büszke, jaj annak a halandónak ki nem dicséri az ő állatjait, főképp a daxlikat, miért is Forheim kadét, nem győzi dicsérni, becézni, simogatni, a hercezig kis kutyákat, magában pedig azt gondolja, hogy legjobb volna ezt az utálatos nyivákoló portékákat, a kanálisba dobni!

— Ugy-e kedves kisállatok — kérdi a kadéttól?

— De még menyire!

— No hát, mivel annyira tetszenek adok magának egyet!

Szegény kadét majd meg ful mérgében — de azért, udvariasan mondja!

— Milyen kitüntetés — de ne fossza meg magát Liczy nagysám! Inkább . . .

De Liczy szeretetre méltó gráciával nyakára disputál egy sén daxlit, és a kadét hálásan köszöni, s már is azon töri a fejét hogy lehetne a kutyán tuladni? Megvan! Adok neki patkány mérget és Liczy kisasszonynak szomoruan fogom jelenteni, hogy a lelketlen sintér elfogta!

Végre a negyedik Glády, ki még kurta szoknyás bakfisch, ez a méltóságos papa hercz pinklje, állítása szerint a hasonmása, nem kell megijedni, fiatal kori hasonmása — mert a mostani Hohensee ezredes, nem a régi snájdig hadnagyocska, hanem egy tuskés bajszu vén dörmögő medve, kinek piros orra olyan szépen virít a zöld boros üvegek közt!

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

Stefánia esküvője.

Bécs, márczius 20. (Saját tud. táv.) A *Fremdenblatt* közli, hogy *Stefánia* főherceggasszony esküvője f. hó 22-én csütörtökön fog végbemenni, d. e. 10 órakor.

Vác uj püspöke.

Budapest, márczius 20. (Saját tud. táv.) Mint befejezett tényt emlegetik, hogy a vácsi püspöki székre gróf *Csáky* esztergomi kanonokot fogják kinevezni. A kinevezés már a legközebbi időre várható.

Ujra a kvótabizottság.

Budapest, márczius 20. (Saját tud. táv.) Széll Kálmán miniszterelnök holnap indítványozni fogja a kvótabizottság megválasztását. A bizottság tagjai most is ugyanazok lesznek a kik már voltak.

Ugron ügye.

Budapest, márcz. 20. (Saját tud. táv.) Az összeférhetlenségi bizottság ma vette tárgyalás alá Ugron Gábor zabszállítási ügyét. A tárgyalásra a bizottság magát Ugron Gábort is megidézte, a ki egy írott nyilatkozatot terjesztett a bizottság elé. E nyilatkozatban Ugron Gábor kijelenti, hogy a törvény ugyan tiltja a képviselő vállalkozását a kormánnyal, de ő nem is vállalkozó, hanem egyszerű eladó. Eladását fix áron eszközölte, a mit a törvény előír. Nyereségre-veszteségre ő nem dolgozott, nem spekulált, a mi különben ki is volt zárva s a zab-készletet márczius hó 17-ig az utolsó szemig beszállította mintegy 108 waggonnal.

Rossz üzlet miatt a halálba.

Bécs, márcz. 20. (Saját tud. táv.) *Láng* Domokos kereskedő négy leányával együtt cianálival megmérgezte magát. A kereskedőt öngyilkosságra a rossz üzleti viszonyok vitték.

Az angol alsóház ülése.

London, márcz. 20. Az alsóház tegnap több óra hosszat tartó vita után 182 szavazattal 30 ellenében elfogadta második olvasásban a pénzügyi törvényjavaslatot és harmadik olvasásban a Nagy-Britanniára vonatkozó cenzusjavaslatot.

Vasutépítés Abessziniában.

Frankfurt, márcz. 19. A Frankfurter Zeitung-nak azt jelentik Zürichből, hogy Ig abessziniai államtanácsos egy párisi pénzcsoporttal tárgyalásokat folytat a dsibuti-harraszadiszabébai vasut további építésének finanszírozása tárgyában.

A pestis.

Adelaide, márcz. 20. Tegnap itt öt pestis-gyanus megbetegedés fordult elő.

Sidney, márcz. 19. Itt ismét egy halálos és két megbetegedés fordult elő, nyilván pestis következtében.

Transzvál.

London, márcz. 20. A Timesnak jelentik Lourenczo-Markuezból tegnapi kelettel, hogy a mult éjjel a portugáliai hatóságok sürgősen egy csapat gyalogságot küldtek Transzvál határára az ottani helyőrség megerősítésére.

A Daily Chroniclenak jelentik Bloemfonteinből 17-iki kelettel: Olivier komandója elé lovaságot küldtek ki. Kronstatban a burok haditanácsot tartanak.

Fokváros, márcz. 20. (Reuter.) Milner kormányzó ma este katonai és magántitkára kíséretében elutazott innen.

Loudon, márcz. 20. *Krüger* elnök egy újságíró előtt úgy nyilatkozott, hogy csak a bur államok föltétlen függetlensége fog békére vezetni. Salysburi fenyegetését megvetjük. Negyvenezer emberünk van és ezzel Isten segítségével győzhetünk.

Kina.

Washington, márczius 19. (Reuter.) Külügyminiszteri hivatalnokok tulzottnak mondják a kina forrongásnak tulajdonított jelentőséget. Az Egyesült-Államok követének kívánságára kiküldtek egy kis ágyunaszádott azzal az utasítással, hogy igyekezék mennél közelebb jutni Pekinghez, és ha szükséges megkönnyíteni a tengerészeti katonáknak a partra szállást. (M. T. Ir.)

KÖZGAZDASÁG.

Biharvármegyei vészes sertések Bécsben. A földmivvelésügyi m. kir. miniszter értesítette Biharvármegye alispánját, hogy *Nagyváradról* biharmegyei vészes sertések szállítottak föl a bécsi sertéspiaczra, ennél fogva a központi és a mező-keresztési járást a Bécsbe való sertésszállításnál zár alá vette

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Értéktőzsde.

Budapest, márczius 20.

Az irányzat csendes.

Osztrák hitel	— — — — —	876.90
Magyar hitel	— — — — —	876. —
Allamvasut	— — — — —	825.75
Rimamurányi	— — — — —	813.75
Magyar jelzálog	— — — — —	230.50
Salgótarjáni	— — — — —	—
Wagon-kölcsön	— — — — —	—

Határidők.

Budapest, márczius 20.

Buza októberre	— — — — —	7.79
Buza áprilisra	— — — — —	7.56
Uj tengeri	— — — — —	5.36
Rozs okt.	— — — — —	6.60
Zab okt.	— — — — —	4.94
Káposzta, repce, aug.	— — — — —	—

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1900. márczius 20-án.

Magyar aranyjáradék 4%	— — — — —	97. —
Magyar koronajáradék	— — — — —	98.70
Magyar vasuti kölcson aranyban 4/10%	— — — — —	107.25
Magyarvasuti kölcson ezüstben 2 1/2%	— — — — —	99.75
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	— — — — —	99.50
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	— — — — —	93. —
Italmérsi jog megváltási kötvény	— — — — —	98.50
Horváth-szlavón földtehermentési kötvény	— — — — —	94. —
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcson	— — — — —	164.50
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek kölcson	— — — — —	145.75
Osztrák járadék papirban	— — — — —	99. —
Osztrák járadék ezüstben	— — — — —	98.75
Osztrák járadék aranyban	— — — — —	98.25
Osztrák korona járadék	— — — — —	99.20
Osztrák államsorsjegyek	— — — — —	136. —
Osztrák magyar bankrészevény	— — — — —	17.90
Magyar hitelbankrészevény	— — — — —	752. —
Osztrák hitelintézet részevény	— — — — —	752.20
Párisi vista	— — — — —	96.35
20 frankos arany (Napoleon d'or)	— — — — —	19.25
Németbirodalmi márka	— — — — —	118.48
London vista	— — — — —	242.75
20 márkás arany	— — — — —	23.65

A szerkesztőségért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

A PALLAS NAGY LEXIKONA

PÓTKÖTETEI

mint e munka XVII-ik (A—J) és XVIII-ik (K—Z) kötetei f. évi márczius hó 25-én fognak megjelenni.

E két kötetben mindaz benne van, a mi a munka megindítása óta mai napig az emberiség ismereteit gazdagította, valamint mindaz a hiány pótolva van benne, a mely e munka I—XVI-ik kötetében észlelhető volt.

A mint tudjuk — egy Lexikon, mely éveken át szerkesztetik és adatik ki — bárminő tökélyre is törekszik — éppen a lassu megjelenés természetszerű processusa folytán bizonyos hiányokat, hibákat, hézagokat, aránytalanságokat soha sem kerülhet ki.

Ezeknek pótlására vannak hivatva a pótkötetek. Csak ezekkel együtt állhat a nagyjelentőségű mű gyakorlatilag is az ismeretek mai állapotának színvonalán.

A pótkötetek beszerzése tehát kikerülhetetlen mindenkire nézve, a ki az alapmunka birtokában van és meg vagyunk róla győződve, hogy e köteteket a Nagy Lexikon minden vevője meg is fogja venni.

A pótkötetek igen díszesen vannak kiállítva — terjedelmük 52—52 iv szöveg és számos műmelléklettel, valamint szövegábrával vannak díszítve.

1—1 kötet ára 12 Korona.

A köteteket kívánatra havi 4 koronás részletfizetés ellenében is szállítom.

További pótkötetek kiadása nincs tervbe véve — a mennyiben remélhető, hogy a Nagy Lexikon most forgalomban levő első kiadása a legközelebbi években teljesen el fog fogyni.

Előjegyzéseket már most elfogad és megjelenés után pontosan eszközöl

LÁNG JÓZSEF

könyv-, zenemű- és papirkereskedése,

Nagyvárad, Fő-utca.

RÉVÉSZ SÁNDOR női, férfi divatáru és confection-terme

(Maison de Luxe.)

BUDAPEST, Csömöri-ut 6.

Mesteri szabással készítik ELEGÁNS *
ÖLTÖZÉKET, különleges szövetekből. **

Divattermem párizsi mintára van * *
berendezve és a toiletteakat eredeti
modellek után készítem. * * * * *

Női kalapokat s azok átalakítását * *
eredeti modellek mintájára MÉRSÉKELT
ÁR mellett eszközölöm. * * * * *

Alsó (jonpon), divatkelme, ernyő (nap és eső), fátyol, fehérnemű, férfi-kelengye, függöny, fűző (mieder), gyermek-kelengye, illatszer, ingek (blouse), keztyű, mosó (cretton batist de laine), nyak-diszek (jabot), női-kelengye, selyem és szőnyegárúk versenymentes beszerzési telepe.

SZIGORU ÜZLETI ELVEK.

Nagyságos Asszonyom! Megkülönböztetett tisztelettel van szerencsém nagyrabecsült tudomására hozni, hogy tavaszi eredeti újdonságaim megérkeztek. Rendkívül nagy súlyt helyezek arra, hogy az előkelő hölgyközönség szükségleteit ugymint ezideig, a jövőben is szigoruan olcsó szabott árak mellett a legújabb (heante noveanté) és legjobb kivitelben beszerezhesse nálam. Dacára az idej nagy áremelkedéseknek, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy az idej korán és nagy mennyiségben eszközölt bevásárlásaim által, az összes árukészletemet minden áremelés nélkül bocsájthatom forgalomba. **20 koronán felüli rendelvényeket bérmentve szállítok; idegen szövetből is készítik toiletteket.** — Amidőn még az alantiakról szives tudomást venni kegyeskedjék, kérem megtisztelő rendelvényeit, melyeknek lelkiismeretes és pontos kiszolgálásáról ezégem hirneve kezeskedik.

Kitünő tisztelettel

Révész Sándor.

Altalános megjegyzések vidéki rendelvényekre vonatkozólag.

Teljes felelősséget vállalok a nálam vásárolt árukért: meg nem felelőt vissza veszek és kívánatra az érte fizetett összeget is vissza térítem. **Levélbeli rendeléseket** lelkiismeretesen teljesítek. **Választék küldeményeket** az összeg előzetes beküldése mellett a kívánt cikktől eszközölöm; meg nem felelő áruért az összeget postafordulattal vissza küldöm. **Rendelményeket** beérkezés napján pontosan intézek el. **Mérték után** készülő rendelvényeket lehető legrövidebb idő alatt szállítok, a pontosság érdekében minta-darabot kérek. **Mintákat kívánatra** bérmentve küldök, de szükségesnek találom a cikk megnevezését, t. i. mily használatra szükségeltetik.